

Jack Mezirow

Transformatiivinen oppiminen

Tavoitteena itseohjautuva ihminen:

- Itsetuntemus lisääntyy kokemusten ja ongelmien (Dewey) seurauksena.
- Tietoisuus itsestä ja ympäristöstä syvenee.
- Perspektiivin muutos ja muutokset elämäntavassa oppimisen tuloksena.
- Aito itseohjautuvuus lisääntyy ja merkitykset syvenevät.
- Taustalla humanistisen psykologian (Rodgers) ihanteet: tasa-arvoisuus, itsetuntemus ja tietoisuus omista asenteista.

Merkitysperspektiivi:

- Ihminen saa merkitysperspektiivinsä samastumalla ympäristön kohteisiin jo varhaisessa lapsuudessa
- Merkitysperspektiivi ohjaa automaattisesti tapahtuvaa uuden tiedon valikointia ja tulkintaa.
- Vahvat emotionaaliset tekijät säätelevät käsitystämme siitä, miten ”asioiden pitäisi olla”. Lapsi sisäistää aikuisten perspektiivin.

Aikaisemmasta poikkea muuttaa:

- Socialisaatiota tapahtuu koko elämän ajan
- Ihminen luo oman maailmankuvansa, joka suodattaa todellisuutta,´.
- Ristiriidat ja ei-totunnaiset kokemukset muuttavat perspektiiviä.
- Ihminen on kehittänyt aitoja ja vääristyneitä tulkintakehyksiä.

Refleksiivisyyden tasoja:

- Ajattelu sisältää vääristymiä:
- Episteemiset, sosiokulttuuriset ja psyykkiset vääristymät, jotka voidaan oikaista kriittisen reflektion avulla.
- Tietoisuus omasta ajattelusta.
- Tunnetason refleksiivisyys.
Erotelevarefleksiivisyys (tilanteet)
- Arvojen reflektointi.

Kriittinen tietoisuus:

- **Metaoppiminen** = Tiedostetaan säännöt, jotka sisältyvät siihen, mitä näemme, tunnemme, tulkitsemme ja ajattelemme.
- **Käsitteellinen refleksiivisyys** = tietoista käsiteerottelua, joilla maailmaa kuvataan.
- **Psyykinen refleksiivisyys** = tunnustetaan tavat, jotka johtavat virhearviointeihin ihmissuhteissa.
- **Teoreettinen refleksiivisyys** = tiedostetaan, miten itsestään selvinä otetut lähtöolettamukset vaikuttavat ajatteluamme.

Transformatiivinen oppiminen:

- Emansipaatio = Vääristä ennakkoolettamuksista vapautuminen ja vapautuminen tarpeettomasta pakosta.
- Refleksiivinen oppiminen muuttuu transformatiiviseksi, kun merkitysperspektiivit asetetaan kyseenalaiseksi.
- Kyse on siitä miten (ei mitä) ajattelemme.
- Premissien merkitys.

Mielikuvat:

- Sijoittuvat ruumiillisen ja psyykkisen rajapinnalle ja ovat tunteilla ladattuja.
- Terapeuttinen merkitys.
- Mielikuvat ja kuvittelemisen avainasemassa luovassa prosessissa ja uutta luodessa.
- Lähellä unta – autosymbolinen prosessi, joka voidaan oppia.
- Vastaavat kysymyksiin, joihin analyyttisyys ei yllä.

Mielikuvat 2:

- Havainto- ja muistimielikuvat esitietoisesta
- Kielikuvat ja mielikuvat – Yhdistävät tunteet ja tiedon toisiinsa.
- Tunteiden merkitys kaikessa oppimisessa ja muutoksessa.
- Mielikuvat ja psyyken uudelleen rakentaminen.
- Oman historian ahdistusvapaa tarkastelu.
- Elämäkertatyöskentely.

